

VZDĚLÁVACÍ DŽIHÁD

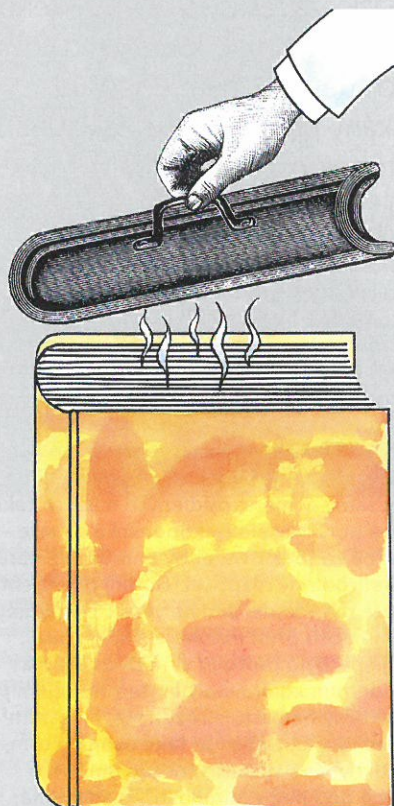
Chci, aby všichni věděli, že tohle není můj boj, že s tím, co se asi chystá udělat ministerstvo školství, nesouhlasím. Tak by se dalo do jedné věty shrnout emotivní stanovisko ředitele Speciálních škol z Hradce Králové Pavla Svobody, který se coby člen pracovní skupiny účastní jednání o budoucnosti vzdělávání dětí s LMP.

Pavel Svoboda své prohlášení, které zakončil slovy: „Prosím o doslovný zápis mého vystoupení. Chci mít důkaz, že za tyto připravované změny nejsem zodpovědný taky já,“ přednesl na Národním kulatém stole ke speciálnímu vzdělávání, jehož průběh byl takový divný. V pozvánce se psalo, že se má mluvit o zrušení přílohy. Při jednání ale zaznělo, že vlastně nikdo neřekl, že by se příloha měla rušit, jen se bude možná upravovat. Z celého jednání bylo zřejmé: pracovní skupina nemá jasné, pevné a trvalé zadání.

„Jaká bude budoucnost? Uvědomujete si, že v našem školském systému zanikne jeden segment, který měl, přes veškerou kritiku, výbornou úroveň a úspěchy? Který podle mne, dlouholetého praktika, vůbec nebyl špatný! Uvědomujete si, že zánikem škol, které vzdělávají žáky s lehkou mentální retardací, zanikne alternativa? A že každé dítě bude povinně integrováno? Není tohle námět na řešení ombudsmanem? Vždyť to je nepochybná diskriminace. Nechme rodičům a dětem volbu!“ burcoval ve svém vystoupení P. Svoboda. Řečnickou otázkou se obrátil také na „realizátory tohoto vzdělávacího džihádu“, kteří jsou podle něho velmi často jen poučenými laiky, zda četli diskuze ke článkům k tomuto tématu se vztahujícím. „Asi ne, protože jinak by nemohli tak ostentativně pohrdat vox populi. Vždyť to, co prosazujete, skoro nikdo v terénu a společnosti nechce!“ zlobil se P. Svoboda. „To opravdu zmizel zdravý rozum a zůstala jen servilní schopnost podřizovat se nesmyslům?“ řekl v závěru svého vystoupení.

Politické zadání?

Podle P. Svobody může jít a pravděpodobně jde o politické zadání. „Jestli to tak je, kam jsme se to, prokristapána, dostali? To už tady bylo. Ale především – že by mezi ‚stranická‘ rozhodnutí tohoto typu mělo patřit i vzdělávání dětí, jejich psychický stav a spokojenost, to už opravdu rozum nebere,“ říká s tím, že po zrušení přílohy by bylo jenom otázkou času, kdy zaniknou základní školy praktické. Neměly by koncepci, nebudou mít děti. Nikdo je nebude muset rušit. „Dobrá finta, že? Potom mohou říkat s ledovou tváří, že se nic rušit nebude – a vlastně nelžou,“ ironizuje.

A co bude pak s dětmi s LMP? P. Svoboda připomíná slova pracovníka MŠMT, že naprostou prioritou jsou zájmy dítěte a právo rodičů je až na druhém místě. Znamená to podle něho, že osud dítěte, volbu vzdělání v podstatě rozhodne a nalinkuje pracovník školského poradenského zařízení – a ty, rodiči, mlčí! „Tak tohle by se mělo říct veřejnosti! Hlavně rodičům, aby věděli, co se na ně šíje,“ varuje P. Svoboda. Netvrdí, že integrace i žáků s LMP v některých případech nemůže fungovat. Musí pro to být ale vytvořeny podmínky (odborné vzdělání učitelé, přijímající škola, vlnná třída a děti v ní, počty žáků ve třídě...), musí tomu odpovídat i jedinečná osobnost konkrétního dítěte. „Ale je potřeba si na rovinu říci, že tyto děti zkrátka mají a budou mít své limity, které je v běžném prostředí budou omezovat. A taky to, že budou zásadně ovlivňovat prostředí a výuku ve třídě, ve které budou integrováni. A to rozhodně k horšímu,“ konstatuje.

Kdo za to může

V pozadí snah o tyto změny podle něho stojí většinou pedagogičtí osvědčení

a snílci, kteří neznají prostředí škol a děti, kterých se to týká. Říká, že jsou to často zástupci všech možných i nemožných neziskových organizací, které se velmi čile na tomto „trhu“ pohybují a žijí. „Pokud je navíc ještě podporují zástupci státu, kteří si chtějí získat zásluhy a být v duchu doby, v duchu evropského zadání, pak výsledek je jasný... Dovedete si představit, že by podobným způsobem laici mluvili třeba do záležitostí ministerstva financí nebo obrany? Ve školství to možné je.“ P. Svoboda říká, že by ho zajímalo, „kdo a kdy zhodnotí dopady této transformace a kdo bude trestně odpovědný za následky tohoto nezodpovědného experimentu! Za poškozené a traumatizované osobnosti povinně integrovaných dětí s LMP, za nevratný zánik části speciálního školství.“ A dodává, že mu připadá nespravedlivé, že někdo přijde s návrhem generálního řezu ve školství, ale nikdo neponese žádnou odpovědnost za případné následky. Varuje, že jde o nevratné změny. „Pak ať opravdu osobně, jmenovitě odpovídají ti, kteří to způsobí,“ žádá.

Válka o děti

Vede se tu podle něho válka o žáky. Pravda je, že obě strany se zaštiťují ochranou jejich zájmů. „Oběti nejsou podstatně důležité je vítězství víry,“ říká P. Svoboda sarkasticky. Smutné podle něho je, že tuto „válku o děti“ vyhraje několik stovek, možná tisícovek fundamentalistů, kteří skutečně mnohdy ani nevědí, za co bojují. „Holt jim někdo nakukal, že to je tak správné. A ten, co jim to nakukal, si to ještě někde přečetl. Slyšel jsem těchto propagátorů dost, ale nikdo z nich nemá příliš ohromující pedagogické portfolio, které by ho pasovalo do role důvěryhodného odborníka. Zajímavé je, že mnozí z nich jsou aktivní v neziskových organizacích, tedy jejich oboru, a ani zde nejsou jaksi viditelné žádné oslnivé výsledky. Vlastně, kromě masivního odtoku financí. Je třeba se ptát – co dokázali? Zatím dokázali zasít nejistotu a zmatek.“

P. Svoboda si také klade otázku, kam povede vývoj školství, pokud se tyto změny uskuteční. „Jako logický důsledek toho všeho vidím rozvoj soukromých škol, kde budou mít rodiče zaručené optimální vzdělávací prostředí pro své děti – s hendikepem i bez hendikepu, ale asi každé zvlášť.“ Pokud by tomu tak bylo – kolik rodin si bude moci takové „exkluzivní“ vzdělávání dovolit? A hlavně – kolik rodičů žáků s mentálním postižením by na takovou péči dosáhlo?

(Celé znění vystoupení P. Svobody včetně jeho dalších poznámek najdete na Nástěnce www.ucitelskenoviny.cz.)